

KUOPIO

Talousarvio 2024

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue

HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUALUE

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue edistää asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä sekä ehkäisee asukkaiden sosiaalista eriarvoistumista. Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen tuottamilla palveluilla tuotetaan ennaltaehkäiseviä palveluita ja vahvistetaan osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja kaupungin vetovoimaisuutta ja pitovoimaa. Palvelut koostuvat omatoimisesta ja ohjatusta hyvinvointia edistävästä toiminnasta sekä taidepalveluista.

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen toimintaa ohjaa Kuopion strategia ja sen eri toteuttamisohjelmat. Palvelualueen toiminnan ja palvelutarjonnan kehittämistä linjaa erityisesti Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma. Hyvinvoiva Kuopio -ohjelman mukaisella, pitkäjänteisellä ja tutkittuun tietoon perustuvalla toimintakulttuurin sekä toiminnan kehittämisellä tähdätään kuopiolaisien nykyistä parempaan hyvinvointiin. Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueella on keskeinen rooli, kun toimintaa kehitetään Kuopion hyvinvointikertomuksen ja kaupunkitasoisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja painopisteiden linjassa muun muassa vuonna 2023 valmistuneiden Liikkuva Kuopio ja Kulttuuri Kuopio -ohjelmien toimenpiteissä. Näiden rinnalle toimintaa ohjaamaan on rakennettu lisäksi Meidän Kuopio -periaatteet, jotka tähtäävät asukkaiden osallistamiseen kaupunkia kehitettäessä sekä kaupungin palvelutarjontaa suunniteltaessa ja toteutettaessa sekä asukastoimintaa ja lähidemokratiatoimintaa kehitettäessä kaupungin eri alueilla.

Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut ja yhteistyötahot tarjoavat monipuoliset toimintaympäristöt sekä mahdollisuudet ja olosuhteet omatoimiselle tekemiselle, kokemiselle, tiedonhauille ja harrastamiselle. Kaupungin omia palveluita tuottavat kaupunginkirjasto, liikuntapaikat ja museokeskus.

Kirjastopalvelut tarjoavat kokoelmien, asiakas- ja tietopalvelujen, tilojen ja tapahtumien avulla yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen, tietoon, oppimiseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen, edistävät kulttuurista vuoropuhelua, demokratiaa ja sananvapautta sekä monilukutaitoa ja lukevaa Kuopiota. Maksuttomina ja helposti savutettavina palveluina ne ehkäisevät syrjäytymistä ja edistävät kaikkien kuntalaisten yhdenvertaisuutta ja hyvinvointia. Kirjastot toimivat yhteistyössä muiden toimijoiden (esim. koulut, varhaiskasvatus, järjestöt) kanssa palvelujen tuottamisessa eri kohderyhmille. Kirjastopalvelujen painopisteinä ovat lasten- ja nuorten kirjastopalvelut, monilukutaidon edistäminen, kirjastojen kehittäminen kohtaamispaikkoina sekä osallistumisen ja osallisuuden paikkoina sekä verkkopalveluiden kehittäminen edelleen. Kirjastopalveluja säätelee laki yleisistä kirjastoista (1492/2016). Kirjastopalveluja tarjotaan kuntalaisille pääkirjastossa, 13 lähikirjastossa, joista kahdeksan on kehitetty omatoimikirjastoiksi, kolmessa kirjastoautossa ja verkko- ja mobiilikirjastossa. Kuopion kaupunginkirjasto toimii OKM:n asetuksella ja rahoituksella alueellisen kehittämistehtävän kirjastona Etelä- ja Pohjois-Savon alueilla.

Museokeskus koostuu Kuopion kulttuurihistoriallisesta museosta, Kuopion luonnontieteellisestä museosta ja Kuopion taidemuseosta. Museoiden toimintaa säätelee museolaki, ja toiminta perustuu Kuopion kaupungin museosäännössä vahvistettuihin museoiden tehtäviin. Museot ovat hyvinvointia edistäviä, toiminnallisia ja elämyksellisiä oppimisympäristöjä ja aktiivisia kulttuurilaitoksia. Ne tuottavat näyttelyitä ja tapahtumia ja osaltaan vahvistavat Kuopion kaupungin vetovoimaa ja kaupunkikeskustan palveluita. Tallentamis- ja säilyttämistehtäviensä lisäksi museot tuottavat ja popularisoivat tutkimukseen perustuvaa tietoa ja tarjoavat monipuolisia asiantuntijapalveluita. Kuopion kaupunki saa museoiden toimintaa ja palveluita vastaan henkilötyövuosiin perustuvaa valtionosuutta. Kaikki Kuopion kaupungin museot ovat oman toimialansa alueellisia vastuumuseota Pohjois-Savossa, luonnontieteellisen museon vastuualueeseen kuuluvat lisäksi Etelä-Savo, Pohjois-Karjala ja Etelä-Karjala. Alueellisilla vastuumuseoilla on museolakiin perustuvat, valtionosuusrahoitetut alueelliset tehtävänsä. Museokeskus edistää osaltaan Kulttuuri Kuopio -ohjelman tavoitteiden toteutumista.

Kantin palvelukokonaisuus valmistui toukokuussa 2022, kun Kuopion museon perusnäyttelykokonaisuus avattiin yleisölle. Kantissa Museokeskus ja Pääkirjasto tuottavat hyvinvointia edistäviä, eri kohderyhmiä monipuolisesti huomioivia palveluita. Kulttuurihistoriallisen museon ja luonnontieteellisen museon keskitetty työskentely- ja asiakaspalvelutila entisessä pääpostissa, Kuopion museon välittömässä läheisyydessä, otetaan kokonaisuudessaan käyttöön joulukuusta 2023 alkaen. Taidemuseon taidekokoelmien muutto Kelloniemeen rakennettuun uuteen kokoelmatilaan on käynnistynyt, ja se saatetaan loppuun kevään 2024 aikana.

Liikuntapaikkapalvelut edistävät osaltansa Liikkuva Kuopio-ohjelman tavoitteita. Liikuntapaikkapalvelut tarjoavat kuntalaisille kattavasti palveluita sisä- ja ulkoliikuntapaikoilla, jotka mahdollistavat omatoimisen liikkumisen lisäksi ohjatun liikunnan harrastamiseen niin kuopiolaisille kuin valtakunnallisille sekä kansainvälisille liikkujille ja urheilijoille. Liikuntapaikoilla on myös mahdollista järjestää kaiken kokoisia tapahtumia niin liikunnan, urheilun kuin muidenkin tapahtumien muodossa.

Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut aktivoivat yhteistyössä kaupungin muiden palvelualueiden, järjestöjen ja vapaaehtoistoimijoiden kanssa kaupunkilaisia toimimaan oman ja toistensa hyvinvoinnin ja terveyden edistäjinä. Kaupungin omia palveluita tuottavat kansalaistoiminnan palvelut sekä kansalaisopisto.

Kansalaistoiminnan palvelut koostuvat avustus- ja järjestöpalveluista, liikunnan ja kulttuuritoiminnan edistämisen palveluista, Kino Kuvakukon elokuvatoiminnasta, asukastoiminnasta, hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen sekä ehkäisevän päihdetyön koordinoinnista. Hyvinvoiva Kuopio, LiikkuvaKuopio ja KulttuuriKuopio -ohjelmia ja MeidänKuopio -toimintamallia kehittämällä ja toimintaa koordinoimalla edistetään kuopiolaisten hyvinvointia monialaisesti. Kansalaistoiminnan palvelut vastaavat kuntien kulttuuripalveluiden digitaalisen kehittämisen KUDOS-hankeyhteistyöstä Kuopion kaupungin organisaatioissa sekä yleisen kulttuuritoiminnan kehittämistehtävästä Pohjois-Savon alueella. Yksikön vastuulle kuuluu myös poikkihallinnollinen palveluiden asiakaslähtöinen kehittäminen palvelumuotoilun menetelmin ja HYTE-yhteistyö hyvinvointialueen kanssa.

Kansalaisopisto on yksi vapaan sivistystyön oppilaitosmuodoista. Vapaan sivistystyön tarkoituksena on elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta edistää ihmisten monipuolista kehittymistä ja järjestää yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Koulutukseen hakeutuminen on avointa kaikille. Kansalaisopisto-opetuksen keskiössä ovat kansalaistaidot eri muodoissaan, yhdessä oppimisen ja opiskelijoiden omien vahvuksien tunnistamisen kautta tuetaan kuntalaisten valmiuksia toimia aktiivisina kansalaisina. Erityisesti ikääntyneiden suhteellisen osuuden lisääntyminen väestössä lisää elinikäisen oppimisen palvelutarvetta. Verkkokurssitarjontaa ja monimuotoista opetusta kehitetään aktiivisesti etäosallistujien tarpeisiin.

Taidepalvelut edistävät Kuopion ja ympäristökuntien asukkaiden viihtyvyyttä ja hyvinvointia järjestämällä teatteri-, musiikki- ja muita kulttuurielämyksiä ja tapahtumia sekä kokous- ja kongressitoimintaa. Taidepalvelut ovat yksi keskeinen vetovoimatekijä ja taidepalvelut lisäävät myös kaupungin elinvoimaa. Kaupungin omia palveluita tuottavat kaupunginteatteri, kaupunginorkesteri ja musiikkikeskus. Tilaisuuksia ja esityksiä striimataan, jolloin esteettömyys ja saavutettavuus paranevat ja paikkasidonnaisuus vähenee. Kaupunginorkesterin eri kokoonpanot jalkautuvat esiintymään myös kaupungin muihin tilaisuuksiin sekä pitäjäraatialeille. Kaupunginorkesterin ja kaupunginteatterin toimintaa säätelee laki esittävän taiteen edistämisestä ja toiminta on valtionosuuksien alaista.

Kuopiolaisten hyvinvoinnin tila, ikärakenteen muutos ja muut toimintaympäristön muutokset edellyttävät palveluiden kehittämistä. Tavoitteena on ennaltaehkäisevien palveluiden käytön lisääminen. Hyvinvoinnin edistämisen palvelut edistävät edellä mainittujen strategisten tavoitteiden lisäksi myös kaupungin tunnettua ja veto- ja pitovoimaa, mikä näkyy asukastyytyvyytenä, muuttovoittona sekä matkailun lisääntymisenä ja kansainvälistymisenä. Palvelujen kehittämiseen vaikuttaa lisäksi yleisen vaatimustason nousu ja eri kohderyhmien muuttuvat palvelutarpeet. Kuopion hyvinvointia edistävät palvelut palvelevat koko maakuntaa ja laajemminkin koko Itä-Suomea.

Eri toimintoja ja palveluja kehitetään yhdessä asukkaiden ja asiakkaiden kanssa sekä kumppanuuteen perustuvissa yhteistyöverkostoissa. Kehittämistyössä painotetaan ennaltaehkäisyä, varhaista tukemista ja poikkihallinnollista sekä monitoimijaista yhteistyötä. Asukkaiden osallistuminen suunnitteluun ja toteutukseen on normaali toimintatapa kaikkien palvelujen kehittämisessä.

Viime vuosina kaupunki on investoinut liikunta- ja kulttuuritiloihin merkittävästi. Menossa on Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskuksen toteutus sekä Keskuskentän jalkapallostadionin hankkeen loppuun saattaminen. Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskus valmistuu arvion mukaan loppukesästä 2024. Kaupungin omat investointitarpeet näihin tiloihin vähenevät. Suurempia tulevia investointitarpeita ovat museoiden kokoelmatilaratkaisut, Väinölänniemen stadionin peruskorjaus ja pääkirjaston peruskorjaus.

Kaupungin tuottamien liikuntapaikkapalvelujen lisäksi asukkaiden kysyntään vastaavat myös yksityiset palveluntuottajat. Kaupunki on edistänyt yksityisen palvelutuotannon kehittymistä harkinnanvaraisesti tukemalla investointiavustuksin ja hankkimalla käyttöaikaa kaupungin tuottamien palveluiden tarpeisiin.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Hyvinvointia edistävien palveluiden palvelumuotoilua jatketaan, ja niiden yhteistä tiedotusta, markkinointia ja viestintää lisätään. Tavoitteena on saada palvelut kohtaamaan erityisesti ne kuntalaiset, jotka niitä eniten tarvitsevat. Tämä huomioidaan palveluverkoston kehittämistyössä ja palvelutarjonnassa.

Digitaalisuutta lisätään asiakaspalvelun parantamiseksi ja palvelujen tehostamiseksi ja resurssiviisaan toiminnan kehittämiseksi. Resurssiviisaus huomioidaan mm. kirjastopalveluiden kehittämisessä uuden kirjastoauton suunnittelussa vanhentuvan kirjastoauton tilalle. Kulunvalvonta- ja älylukitusjärjestelmien sekä verkkomaksamisen kehittämistä jatketaan ja tuetaan tiedolla johtamisen ratkaisuiden kautta. Toimintaympäristön muuttuessa henkilöstön osaamista ja digikyvykkyyttä kehitetään jatkuvasti. Kumppanuus viranomaisten, yritysten, tutkimuslaitosten ja järjestöjen kanssa lisääntyy. Asukkaiden osallistumismahdollisuudet palvelujen kehittämiseen ja toteuttamiseen kasvavat myös virtuaalisten palvelukanavien ja alustojen myötä.

Avustus- ja maksupolitiikan uudistaminen jatkuu yhteistyössä muiden suurten/keskisuurten kaupunkien kanssa. Asukkaiden hyvinvointiin liittyvän tiedonkeruun ja analysoinnin menetelmiä sekä hyvinvointiviestintää kehitetään tukemaan kaupungin hyvinvointityötä.

Keskeisten kulttuuri- ja liikuntatilojen uudistukset lisäävät asukkaiden vapaa-ajan toimintamahdollisuuksien lisäksi myös tapahtumien, kokousten ja kongressien järjestämismahdollisuuksia Kuopiossa. Kokous- ja kongressitekniikkaa pidetään ajantasaisena ja palvelua kehitetään määrätietoisesti niin lähi- kuin etäosallistumismahdollisuuksien osalta.

Henkilöstösuunnittelu

Henkilöstösuunnitelma	TP	KS	Muutos	Hankkeet	TA
HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUALUE	2022	2023	2024	2024	2024
	htv	htv	htv	htv	htv
Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut	168,4	182,9	5,0	1,0	188,9
Ohjatun hyvinvoinnin palvelut	84,1	85,0	2,0	0,0	87,0
Taidepalvelut	120,6	126,2	0,0	0,5	126,7
Johdon tukipalvelut	14,9	5,0			5,0
Palvelualue yhteensä	388,0	399,1	7,0	1,5	407,6

Kirjastopalvelujen henkilöstösuunnittelussa on huomioitava kirjastotyön painottuminen vuorovaikutustaitoja, verkostoitumistaitoja, pedagogisia taitoja, asiantuntijuutta ja digiosaamista edellyttäviin tehtäviin. Työ painottuu vahvasti kokoelmatyön lisäksi tapahtumatuotantoon ja mediakasvatukseen. Tämä huomioidaan sekä osaamisen kehittämisessä että rekrytoinnissa, joiden avulla mahdollistetaan laadukkaiden ja ajantasaisten kirjastopalveluiden tuottaminen ja niiden kehittäminen. Henkilöstösuunnittelussa huomioidaan myös hallintopalveluiden riittävyys kirjastopalveluissa.

Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskuksen avauduttua rekrytoidaan 4 htv tai toimintatapojen uudistamisella pyritään tehostamaan toimintaa siten, että osaa vaadittavista palkkarahoista käytetään työn vaatavuuden vaatimiin palkkauksen muutoksiin. Lisäksi tapahtumatuottaja/koordinaattori.

Kansalaistoiminnan palveluissa on +2 htv lisäys vuodelle 2024; Lapsiystävällinen kunta-koordinaattori 1 htv sekä viestintä asiantuntija 1 htv. Vuodelle 2025 suunnitelma sada 1 htv lisäys ehkäisevän päihdetyön resurssiin sekä 1 htv lisäys vastuualue liikuntakoordinaattorin tehtävään, jossa vastuualueena lasten liikunnan edistäminen.

Vaikutukset lapsiin ja nuoriin, ympäristöön ja yrityksiin

Kuopion kaupunki on päässyt Unicef-lapsiystävällinen kunta -kandidaatiksi. Kansalaistoiminnan palvelut koordinoi lapsiystävällinen kunta -mallin mukaista poikkihallinnollista kehittämistä. Lapsiystävällinen kunta -tittelin saaminen edellyttää kaupungilta aktiivisia kehittämistoimia mm. lasten ja nuorten osallisuuden sekä lapsivaikutusten arvioinnin osalta.

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue tukee toiminnallaan yhdenvertaista kansalaisuutta aikuisten ja lasten sekä eri lapsiryhmien välillä. Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue tarjoaa lapsille ja nuorille monipuoliset mahdollisuudet harrastamiseen sekä lasten ja nuorten sosiaaliin, tiedollisiin ja kulttuurisiin tarpeisiin.

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue tekee yhteistyötä kaupunkiympäristön palvelualueen ja tilapalveluiden kanssa ympäristöystävällisen toimintaympäristön kehittämiseksi ja pyrimme edistämään asukkaiden ympäristöystävällistä asenneilmapiiriä ja toimintatapoja.

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen tuottamat palvelut lisäävät asuin ympäristön vetovoimaisuutta ja asiakasvirtaa alueen yrityksille ja muille toimijoille. Lisäksi kirjastot tarjoavat tiloja etätöiden tekemiseen ja kokoontumiseen.

Määrärahamuutokset vuodelle 2024

	TP2022	TA 2023+TAMU	1 000 Euro TA 2024	1 000 Euro RAAMI	1 000 Euro Ltk esitys	HTV
Toimintakate 1 000 €	-44 268	-46 982	-50 554	-48 554	-51 263	7
Toimintakate Muutos € vrt. TA 2023			-3 572	-1 572	-4 281	
Toimintakate Muutos % vrt. TA 2023			7,6 %	3,3 %	9,1 %	
Kirjastopalvelut			-24	-24	-24	
Kirjaston lukemisen edistämisen tehtävään liittyvät tekijänoikeusmaksut			-10	-10	-10	
Valtakunnallisten kirjastopäivien kustannukset kirjastolle			-14	-14	-14	
Museopalvelut			-10	-10	-10	
Taidemuseon perusnäyttelyuudistus						
Korttelimuseon palvelukonseptin tarveselvitys			-10	-10	-10	
Liikuntapaikkapalvelut			-2 042	-2 042	-2 217	4
Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskuksen tulot			280	280	300	
Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskuksen kustannukset			-2 222	-2 222	-2 347	3
Indeksikorotusten vaikutus sopimuksiin			-100	-100	-100	
Tapahtumatuottaja/ koordinaattori			-70	-70	-70	1
Kansalaisopisto			0	0	0	
Kansalaistoiminnan palvelut			-225	-225	-225	3
Kuopio 250- juhluvuoden valmistelu, kaupunkitasoinen			-175	-175	-175	2
Lapsiystävällinen kunta- koordinaattori			-50	-50	-50	1
Kaupunginteatteri			0	0	0	
Musiikkikeskus			0	0	0	
Muut olennaiset muutokset			-1 271	729	-1 805	
Sopeutustarve raamiin pääsemiseksi				2 000		
Tilakustannusten muutos, päivitetty 28.8.			-960	-960	-1 598	
Johdon tukipalveluiden siirtyminen Elkoon			46	46	150	
Palkankorotukset, arvio			-357	-357	-357	
Yhteensä			-3 607	-1 607	-4 281	

Määrärahat vastualueittain

Palvelualue yhteensä	TP 2021	TP 2022	TA+TAMU 2023	TA 2024	Muutos %	Muutos €
Myyntituotot	2 351 324	1 509 405	1 545 000	1 545 000	0,0 %	0
Maksutuotot	2 830 880	5 254 871	6 466 000	6 766 000	4,6 %	300 000
Tuet ja avustukset	1 952 290	2 169 384	1 291 000	1 291 000	0,0 %	0
Vuokrat	1 526 797	2 188 255	2 806 000	2 806 000	0,0 %	0
Muut toimintakulut	349 350	491 342	461 000	461 000	0,0 %	
TOIMINTATUOTOT YHT.	9 010 640	11 613 256	12 569 000	12 869 000	2,4 %	300 000
Henkilöstökulut yhteensä	-19 114 282	-20 713 694	-21 946 400	-22 481 126	2,4 %	-534 726
Palvelujen ostot yhteensä	-5 406 283	-6 794 201	-7 658 600	-7 942 600	3,7 %	-284 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 302 536	-2 221 599	-2 251 500	-2 251 500	0,0 %	0
Avustukset	-4 011 304	-4 024 130	-4 111 000	-4 111 000	0,0 %	0
Vuokrat	-20 283 106	-21 909 402	-23 400 000	-27 138 000	16,0 %	-3 738 000
Muut toimintakulut	-660 138	-217 606	-183 500	-208 500	13,6 %	-25 000
TOIMINTAKULUT YHT.	-51 777 648	-55 880 632	-59 551 000	-64 132 726	7,7 %	-4 581 726
TOIMINTAKATE	-42 767 008	-44 267 376	-46 982 000	-51 263 726	9,1 %	-4 281 726

Kirjastopalvelut	TP 2021	TP 2022	TA+TAMU 2023	TA 2024	Muutos %	Muutos €
Myyntituotot	358 013	364 406	359 000	359 000	0,0 %	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0,0%	0
Tuet ja avustukset	240 872	289 081	223 000	223 000	0,0 %	0
Vuokratuotot	14 018	20 070	20 000	20 000	0,0 %	0
Muut toimintatuotot	182 615	186 639	188 000	188 000	0,0 %	0
TOIMINTATUOTOT YHT.	795 517	860 196	790 000	790 000	0,0 %	0
Henkilöstökulut	-3 352 274	-3 465 525	-3 676 900	-3 736 833	1,6 %	-59 933
Palvelujen ostot	-481 313	-496 584	-586 000	-610 000	4,1 %	-24 000
Tarvikkeet	-865 158	-1 008 622	-924 000	-924 000	0,0 %	0
Avustukset	0	0	0	0	0,0%	0
Vuokrat	-1 973 157	-2 049 593	-2 161 000	-2 367 000	9,5 %	-206 000
Muut toimintakulut	-6 621	-14 697	-5 000	-5 000	0,0 %	0
TOIMINTAKULUT YHT.	-6 678 523	-7 035 020	-7 352 900	-7 642 833	3,9 %	-289 933

TOIMINTAKATE	-5 883 005	-6 174 824	-6 562 900	-6 852 833	4,4 %	-289 933
---------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	--------------	-----------------

Museopalvelut	TP 2021	TP 2022	TA+TAMU 2023	TA 2024	Muutos %	Muutos €
Myyntituotot	112 591	145 426	133 000	133 000	0,0 %	0
Maksutuotot	375 042	608 097	453 000	453 000	0,0 %	0
Tuet ja avustukset	188 097	179 326	82 000	82 000	0,0 %	0
Vuokratuotot	28 481	43 444	55 000	55 000	0,0 %	0
Muut toimintatuotot	13 165	51 886	5 000	5 000	0,0 %	0
TOIMINTATUOTOT YHT.	717 376	1 028 180	728 000	728 000	0,0 %	0
Henkilöstökulut	-1 918 912	-2 067 770	-2 349 600	-2 387 898	1,6 %	-38 298
Palvelujen ostot	-358 837	-549 958	-893 000	-903 000	1,1 %	-10 000
Tarvikkeet	-141 486	-190 145	-162 000	-162 000	0,0 %	0
Avustukset	0	0	0	0	0,0%	0
Vuokrat	-2 787 312	-2 853 305	-3 271 000	-3 474 000	6,2 %	-203 000
Muut toimintakulut	-12 595	-44 541	-18 000	-18 000	0,0 %	0
TOIMINTAKULUT YHT.	-5 219 142	-5 705 719	-6 693 600	-6 944 898	3,8 %	-251 298

TOIMINTAKATE	-4 501 766	-4 677 539	-5 965 600	-6 216 898	4,2 %	-251 298
---------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	--------------	-----------------

Liikuntapalvelut	TP 2021	TP 2022	TA+TAMU 2023	TA 2024	Muutos %	Muutos €
Myyntituotot	125 531	127 856	65 000	65 000	0,0 %	0
Maksutuotot	1 694 571	2 219 515	2 562 000	2 862 000	11,7 %	300 000
Tuet ja avustukset	4 883	8 434	12 000	12 000	0,0 %	0
Vuokratuotot	1 163 366	1 436 537	1 727 000	1 727 000	0,0 %	0
Muut toimintatuotot	9 196	16 861	42 000	42 000	0,0 %	0
TOIMINTATUOTOT YHT.	2 997 548	3 809 203	4 408 000	4 708 000	6,8 %	300 000
Henkilöstökulut	-2 013 333	-2 127 009	-2 186 600	-2 424 242	10,9 %	-237 642
Palvelujen ostot	-3 222 494	-3 389 847	-3 538 000	-3 688 000	4,2 %	-150 000
Tarvikkeet	-611 478	-596 426	-701 000	-701 000	0,0 %	0
Avustukset	0				0,0%	0
Vuokrat	-10 919 651	-11 812 969	-12 637 000	-15 826 000	25,2 %	-3 189 000
Muut toimintakulut	-47 059	-56 456	-49 000	-74 000	51,0 %	-25 000
TOIMINTAKULUT YHT.	-16 814 015	-17 982 707	-19 111 600	-22 713 242	18,8 %	-3 601 642
TOIMINTAKATE	-13 816 467	-14 173 504	-14 703 600	-18 005 242	22,5 %	-3 301 642

Kansalaistoiminnan palvelut	TP 2021	TP 2022	TA+TAMU 2023	TA 2024	Muutos %	Muutos €
Myyntituotot	25 072	774			0,0%	0
Maksutuotot	98 498	152 524	181 000	181 000	0,0 %	0
Tuet ja avustukset	109 578	135 194	55 000	55 000	0,0 %	0
Vuokratuotot	5 911	9 985			0,0%	0
Muut toimintatuotot	14 098	55 580	6 000	6 000	0,0 %	0
TOIMINTATUOTOT YHT.	253 157	354 056	242 000	242 000	0,0 %	0
Henkilöstökulut	-1 144 621	-1 314 318	-1 445 900	-1 594 468	10,3 %	-148 568
Palvelujen ostot	-19 885	-478 296	-512 000	-612 000	19,5 %	-100 000
Tarvikkeet	-333 675	-51 881	-58 000	-58 000	0,0 %	0
Avustukset	-3 953 031	-3 966 951	-4 039 000	-4 039 000	0,0 %	0
Vuokrat	-38 814	-502 474	-506 000	-531 000	4,9 %	-25 000
Muut toimintakulut	-542 145	-21 769	-21 000	-21 000	0,0 %	0
TOIMINTAKULUT YHT.	-6 032 172	-6 335 690	-6 581 900	-6 855 468	4,2 %	-273 568
TOIMINTAKATE	-5 779 015	-5 981 634	-6 339 900	-6 613 468	4,3 %	-273 568

Kansalaisopisto	TP 2021	TP 2022	TA+TAMU 2023	TA 2024	Muutos %	Muutos €
Myyntituotot	1 664 388	708 590	788 000	788 000	0,0 %	0
Maksutuotot	7 581	1 060 902	1 210 000	1 210 000	0,0 %	0
Tuet ja avustukset	233 168	112 373	13 000	13 000	0,0 %	0
Vuokratuotot	62 438	33 025	67 000	67 000	0,0 %	0
Muut toimintatuotot	30 247	21 434			0,0%	0
TOIMINTATUOTOT YHT.	1 997 821	1 936 324	2 078 000	2 078 000	0,0 %	0
Henkilöstökulut	-3 649 304	-3 636 412	-3 861 700	-3 924 646	1,6 %	-62 946
Palvelujen ostot	-288 211	-333 321	-299 000	-299 000	0,0 %	0
Tarvikkeet	-113 651	-110 671	-122 000	-122 000	0,0 %	0
Avustukset	-58 273	-56 698	-72 000	-72 000	0,0 %	0
Vuokrat	-1 080 607	-1 091 946	-1 136 000	-1 176 000	3,5 %	-40 000
Muut toimintakulut	-21 757	-21 296	-23 000	-23 000	0,0 %	0
TOIMINTAKULUT YHT.	-5 211 802	-5 250 344	-5 513 700	-5 616 646	1,9 %	-102 946
TOIMINTAKATE	-3 213 981	-3 314 019	-3 435 700	-3 538 646	3,0 %	-102 946

Kaupunginteatteri	TP 2021	TP 2022	TA+TAMU 2023	TA 2024	Muutos %	Muutos €
Myyntituotot	140	1 798	10 000	10 000	0,0 %	0
Maksutuotot	522 473	931 948	1 595 000	1 595 000	0,0 %	0
Tuet ja avustukset	749 390	625 490	11 000	11 000	0,0 %	0
Vuokratuotot	66 654	114 220	250 000	250 000	0,0 %	0
Muut toimintatuotot	42 322	54 192	50 000	50 000	0,0 %	0
TOIMINTATUOTOT YHT.	1 380 979	1 727 649	1 916 000	1 916 000	0,0 %	0
Henkilöstökulut	-3 572 626	-3 890 182	-4 043 400	-4 109 307	1,6 %	-65 907
Palvelujen ostot	-351 592	-412 639	-556 000	-556 000	0,0 %	0
Tarvikkeet	-176 667	-161 078	-206 000	-206 000	0,0 %	0
Avustukset	0				0,0%	0
Vuokrat	-2 078 250	-2 113 489	-2 165 000	-2 197 000	1,5 %	-32 000
Muut toimintakulut	-19 845	-23 025	-24 500	-24 500	0,0 %	0
TOIMINTAKULUT YHT.	-6 198 979	-6 600 414	-6 994 900	-7 092 807	1,4 %	-97 907
TOIMINTAKATE	-4 818 000	-4 872 765	-5 078 900	-5 176 807	1,9 %	-97 907

Musiikkikeskus	TP 2021	TP 2022	TA+TAMU 2023	TA 2024	Muutos %	Muutos €
Myyntituotot	30 800	61 940	76 000	76 000	0,0 %	0
Maksutuotot	132 716	281 886	465 000	465 000	0,0 %	0
Tuet ja avustukset	157 064	65 863	23 000	23 000	0,0 %	0
Vuokratuotot	185 929	530 973	687 000	687 000	0,0 %	0
Muut toimintatuotot	57 707	104 750	170 000	170 000	0,0 %	0
TOIMINTATUOTOT YHT.	564 216	1 045 412	1 421 000	1 421 000	0,0 %	0
Henkilöstökulut	-2 935 641	-3 252 207	-3 447 000	-3 503 186	1,6 %	-56 186
Palvelujen ostot	-496 839	-727 459	-763 600	-763 600	0,0 %	0
Tarvikkeet	-45 085	-100 150	-58 500	-58 500	0,0 %	0
Avustukset	0	0	0	0	0,0 %	0
Vuokrat	-1 388 000	-1 456 795	-1 503 000	-1 546 000	2,9 %	-43 000
Muut toimintakulut	-10 034	-35 392	-41 000	-41 000	0,0 %	0
TOIMINTAKULUT YHT.	-4 875 599	-5 572 003	-5 813 100	-5 912 286	1,7 %	-99 186
TOIMINTAKATE	-4 311 383	-4 526 591	-4 392 100	-4 491 286	2,3 %	-99 186

Johdon tukipalvelut	TP 2021	TP 2022	TA+TAMU 2023	TA 2024	Muutos %	Muutos €
Myyntituotot	34 789	98 615	114 000	114 000	0,0 %	0
Maksutuotot	0	0			0,0 %	0
Tuet ja avustukset	269 237	753 621	872 000	872 000	0,0 %	0
Vuokratuotot	0	0			0,0 %	0
Muut toimintatuotot	0	0			0,0 %	0
TOIMINTATUOTOT YHT.	304 026	852 237	986 000	986 000	0,0 %	0
Henkilöstökulut	-527 570	-960 271	-935 300	-800 545	-14,4 %	134 755
Palvelujen ostot	-187 110	-406 097	-511 000	-511 000	0,0 %	0
Tarvikkeet	-15 338	-2 627	-20 000	-20 000	0,0 %	0
Avustukset	0	-481	0	0	0,0 %	0
Vuokrat	-17 315	-28 829	-21 000	-21 000	0,0 %	0
Muut toimintakulut	-83	-431	-2 000	-2 000	0,0 %	0
TOIMINTAKULUT YHT.	-747 416	-1 398 736	-1 489 300	-1 354 545	-9,0 %	134 755
TOIMINTAKATE	-443 390	-546 500	-503 300	-368 545	-26,8 %	134 755

**PALVELUALUEEN TAVOITTEET
HYVINVOIVA JA YHTEISÖLLINEN KUOPIO**

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia		Osallistetaan ja luodaan osallisuutta asukkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Kehitetään digitaalisia osallistumisen mahdollisuuksia ja siihen liittyvää viestintää. Toiveita ja palautteita seurataan aktiivisesti.
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Parannamme arjen turvallisuutta ja ympäristön esteettömyyttä	Katuruvaluusindeksi Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä	Lähipalvelut luovat arjen turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Ne ovat helposti saavutettavia ja esteettömyyttä kehitetään kaiken aikaa.
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevia kohtaamispaikkoja ja luonnon saavutettavuutta	Virkistys- ja urheilualueiden määrä / 1000 asukasta Asukastoiminnan ja nuorisotilojen kävijämäärät	Palveluverkkoa ja palvelutarjontaa kehitetään aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä edistäviksi helposti saavutettaviksi kohtaamispaikoiksi. Saavutettavuutta lisätään mm. kehittämällä digitaalisia palveluita.
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Arjen fyysinen aktiivisuus lisääntyy kaikissa ikäryhmissä	Lasten ja nuorten liikkuminen, aikuisten liikkuminen Kotona asuvien 75-vuotta täyttäneiden osuus ikäluokasta	Palvelualue tarjoaa asukkaille monipuolisesti maksuttomia ja kohtuuhintaisia mahdollisuuksia liikkumiseen. Palvelutarjontaa, viestintää ja markkinointia kehitetään laaja-alaisesti edistämään asukkaiden fyysistä aktiivisuutta. Lisäksi yhdistysten toimintaa, vapaaehtoistyötä ja asukastoimintaa tuetaan mahdollistamaan asukkaiden fyysinen aktiivisuus. LiikkuvaKuopio -ohjelma ohjaa palvelujen kehittämistä.
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö vähenevät kaikissa ikäryhmissä	Nuorten päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö Aikuisten päihteiden käyttö	Palvelualueen palvelutarjonta ja toiminta tukee päihde- ja pelikasvatuksen toteutumista systemaattisesti.
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Asukkaiden, erityisesti nuorten, mielen hyvinvointi kohenee	Positiivista mielenterveyttä kokeneiden osuus	Palvelualue edistää laaja-alaisesti kaikissa palveluissaan (kulttuuri, liikunta, osallisuus, yhteisöllisyys, ehkäisevä päihdetyö) asukkaiden mielen hyvinvointia ja mielenterveyttä. Liikkuva Kuopio ja KulttuuriKuopio -ohjelmien mukainen kehittäminen tukee mielen hyvinvointia kaikissa ikäryhmissä.
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Yksinäisyyden kokeminen vähenee	Lasten ja nuorten kokemaa yksinäisyyttä Aikuisten kokemaa yksinäisyyttä	Palvelualue viestii aktiivisesti yksinäisyydestä hyvinvoinnin riskitekijänä ja pyrkii kaikissa palveluissaan osallisuuden edistämiseen ja yksinäisyyden tunteen vähenemiseen. Lisäksi palvelutarjonta ja toiminta

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
			mahdollistaa asukkaiden sosiaalisen pääoman kertymisen.
1.5. Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen	Tarjoamme eri-ikäisille merkityksellistä tekemistä ja kokemista, muun muassa kulttuurista, harrastuksista ja vapaaehtoistoiminnasta yhdenvertaisesti	Kulttuuritilojen kävijämäärät Kansalaisopiston opiskelijamäärä ja opetustunnit Sisä- ja ulkoliikuntatilojen sekä kaupallisten tilaisuuksien käyntikerrat	Palvelualue tukee harrastamisen ja tekemisen mahdollisuuksia tarjoamalla alustan eri toimijoille tuottaa toimintaa, tuottamalla itse palveluja ja tapahtumia, toimimalla laajan toimijaverkoston kanssa yhteistyössä (mm. järjestöt, muut palvelualueet ja yksiköt) sekä avustamalla taloudellisesti toimijoita tuottamaan palveluja.

KASVAVA JA ELINVOIMAINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
2.4. Kasvava ja vastuullinen matkailu	Edistämme monimuotoista kaupunkikulttuuria, tapahtumia ja matkailua	Tapahtuma-avustukset Tapahtumakävijät	Palveluverkosto toimii alustana monipuoliselle tapahtumatoiminnalle. Palvelualue mahdollistaa osaltaan kuntalaisten aktiivisen osallisuuden sekä kaupunki- ja maaseutukulttuurin elävöittämisen. Lisäksi palvelualue tukee erilaisin avustuksin ja tuotantotuin kaupunkikulttuuria ja tapahtumatuotantoa. Kehitämme Liikkuva Kuopio- ja KulttuuriKuopio -viestinnän keinoin palvelujen saavutettavuutta myös matkailijoille. Tuotamme laajaa Meidän Kuopio -festivaalia yhä laajemmaksi ja saavutettavammaksi.
2.5. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	Aktiivinen, ennakoiva edunvalvonta ja vaikuttaminen tukee Kuopion tunnettuutta ja kehittymistä. Painopisteenä alueen saavuttavuuden (tie-, raide-, lento-, vesiliikenne ja ICT-yhteydet) parantaminen.	Imago- ja mainetutkimukset Onnistuminen edunvalvonnassa	Palvelualue lisää kaupungin tunnettuutta toimimalla aktiivisesti alueellisissa, kansallisissa ja kansainvälisissä yhteistyöverkostoissa.

ILMASTO- JA RESURSSIVIISAS KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
3.1. Kiertotalous ja resurssiviisaus	Hankintamme ovat vastuullisia ja hiilineutraaleja	Ympäristökriteerit sisältävät kilpailutukset (M€/v, kpl/v, %)	Palvelualueen hankinnat suoritetaan kilpailutetuista paikoista huomioiden vastuullisesti ympäristövaikutukset sekä toiminnassa huomioidaan resurssiviisaus.
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Teemme aktiivisesti toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmatoriskien (mm. sään ääri-ilmiöt) pienentämiseksi	CO ₂ -päästöt / asukas (t CO ₂ -ekv / as)	Palvelualue tekee yhteistyötä kaupunkiympäristön palvelualueen ja tilapalveluiden kanssa ympäristöystävällisen toimintaympäristön kehittämiseksi ja pyrimme edistämään asukkaiden ympäristöystävällistä asenneilmapiiriä ja toimintatapoja.
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tuemme paikallista maataloutta ja elintarviketuotantoa tarjoamalla lähellä tuotettua ja ilmastoviisasta ruokaa huoltovarmuuden parantamiseksi sekä vähennämme ruokahävikkiä	Lähiruuan osuus Kasviproteiinien osuus Ruokahävikin määrä (kg)	Palvelualue edistää kestävää kehitystä tukevia ruokailutottumuksia laajasti eri toimijoiden yhteistyöllä tutkittuun tietoon pohjautuen.
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tehostamme energiankäyttöä 10 prosenttia ja lisäämme uusiutuvien energiamuotojen käyttöä	Sähkön ja lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh / r-m ³) Uusiutuvan energian osuus tuotetusta energiasta (%)	Palvelualueella huomioidaan sähkön- ja lämmönkulutus yhteistyössä Tilapalveluiden kanssa.

UUDISTUVA JA YHDESSÄ TEKEVÄ KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Kehitämme palvelujamme (ml. digipalvelut) asiakaslähtöisesti ja ratkaisukeskeisesti organisaatorajat ylittäen ja teemme aktiivista verkostoyhteistyötä palvelujen kehittämiseksi	Palvelujen digitalisaatioaste Tyytyväisyys palveluihin	Palvelualueen palveluja ja toimintaa kehitetään ja muotoillaan yhteistyössä asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa sekä hyödynnetään digitaalisia ratkaisuja palveluiden kehittämisessä.
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lisäämme hallinnon ja päätöksenteon avoimuutta ja asukkaiden vaikuttamisen mahdollisuuksia	Kuntalais- ja asiakaspalautteet Kuntalaisaloitteet	Palvelualue kehittää asukkaiden osallisuutta ja lähidemokratiaa yhteistyössä asukkaiden ja eri toimijoiden kanssa palvelumuotoilun keinoin ja lähiöohjelmasuunnitelman mukaisesti.
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lapsivaikutusten arviointi otetaan käyttöön valmistelussa ja päätöksenteossa	Tehtyjen lapsivaikutusarviointien määrä	Palvelualueella otetaan käyttöön lapsivaikutusten arviointi yhteisten arviointiperiaatteiden mukaisesti.

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
4.2. Uudistuva johtaminen	Vahvistamme Kuopion työnantajavetoa	Hakijoita / avoin työpaikka Työnantajan suositteluindeksi	Palvelualueen rekrytointiprosesseissa ja muussa toiminnassa huolehditaan myös hyvästä työnantajakuvasta.
4.2. Uudistuva johtaminen	Kehitämme laadukasta päätöksentekoa, johtamista sekä hyvää ilmapiiriä ja varmistamme toimivat rakenteet	Toimielinten itsearviointien kehitys	Palvelualueella varmistetaan toimivat rakenteet laadukkaalle päätöksenteolle, johtamiselle sekä kannustavalle ja hyvälle ilmapiirille.
4.2. Uudistuva johtaminen	Tuemme esimiestyötä ja kehitämme esimiesten osaamista	Johtamisen arvioinnit	Palvelualueella läsnäolevaa ja vuorovaikutuksellista esimiestyötä tuetaan ja esihenkilöiden osaamista kehitetään koulutuksin.
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Varmistamme henkilöstön osaamisen ja urakehityksen	Koulutuspäivät / htv Työkierto	Palvelualueen henkilöstön osaamista kehitetään ja osaamistarpeita kartoitetaan. Henkilöstölle mahdollistetaan ammatillista koulutusta osaamisen kehittämiseksi.
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitämme henkilöstön koettua työhyvinvointia ja myönteistä työntekijäkokemusta	Työhyvinvointikysely	Palvelualueen palveluyksiköissä tehdään vuosittainen työhyvinvointisuunnitelmat, joiden mukaisesti työhyvinvointia ja osaamista kehitetään ja seurataan. Työhyvinvointiin liittyvät asiat käydään läpi myös kehityskeskusteluissa.
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kannustamme henkilöstöä oman työn ja työyhteisön kehittämiseen. Tuemme kokeilukulttuuria ja kehitämme osallisuuden rakenteita/foorumeita.	Henkilöstön kehittämisaloitteiden määrä Etätyötä tehneet henkilöt ja etätyöpäivät	Palvelualueella toimintatapana on työn kehittäminen ja erityisesti työhyvinvoinnin vahvistaminen. Työkulttuuriin kuuluu henkilöstön mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön.
4.4. Kestävä talous	Kehitämme toimintaa ja talouttamme siten, että tulorahoitus mahdollistaa toimivat palvelut ja tarvittavat investoinnit	Vuosikate % poistoista Investointien tulorahoitus % Lainamäärä € / asukas	Palvelualueen vastuulla olevat toiminnot järjestetään ja kehitetään talousraamin puitteissa. Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen käyttömaksut päätetään lautakunnan linjausten mukaisesti.
4.4. Kestävä talous	Mitoitamme palveluverkostomme asiakastarpeen ja talouden kestävyyden mukaistesti ja pidämme palvelutuotannon tarvitsemat kiinteistöt kunnossa	Tilakustannukset % kokonaiskustannuksista	Palvelualueen palveluverkosto mitoitetaan tehtävien, asiakastarpeen ja talouden kestävyyden mukaisesti.

Omatoimisen hyvinvoinnin Tunnusluvut

Vaikuttavuusmittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Kirjastopalvelujen lainat/asukasmäärä (kpl) 	16,8	16,2	8,2	17,6	17,6
Alle 20-vuotiaiden asiakaskäyntien määrä Kuntolaakson uimahallipalveluissa (kpl) 	107 199	126 523	65 759	105 000	120 000

Lautakuntaan nähden sitovat mittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
---------	---------	---------	-----------	--------------	--------------

Kirjastopalvelut

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Fyysiset kirjastokäynnit (kpl)	986 922	1 157 783	647 174	1 300 000	1 300 000
Verkkoasiointikäynnit verkkokirjastossa (kpl)	1 092 212	1 204 902	628 069	1 200 000	1 200 000
Lainojen kokonaismäärä (kpl)	2 083 551	2 071 436	1 052 193	2 200 000	2 200 000
Nettokustannukset/laina (€)	2,8	3,0	2,9	3,0	3,2
Kirjaston aukiolotunnit	43 682	46 775	22 570	47 000	47 000
Kirjaston tilojen määrä (m ²)	10 126	10 024	10 024	10 024	10 024

Museopalvelut

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Näyttelykäynnit museokohteissa (kpl)	60 863	132 069	63 393	116 000	120 000
Museokohteiden aukiolotunnit	5 134	5 907	2 988	6 178	6 000
Järjestetty kokoelma-aineisto (kpl)	2 027 473	2 031 777	2 040 457	2 050 019	2 111 000
Nettokustannus €/asukas (€)	37,55	38,1	20,62	48,1	50,46
Museoiden tilojen määrä (m ²)	11 509	11 509	13 561	13 561	12 800

Liikuntapaikkapalvelut

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Liikuntapaikkojen käyntikerrat (kpl)	1 213 691	1 440 726	806 750	1 500 000	1 600 000
Liikuntapaikkojen tilojen määrä (m ²)	69 325	69 305	69 435	69 435	81 088

Ohjatun hyvinvoinnin Tunnusluvut

Taloudellisuusmittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Kansalaisopiston nettokustannus €/opetustunti (€)	73,5	75,3	69,5	76,8	82,4
					

Lautakuntaan nähden sitovat mittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
---------	---------	---------	-----------	--------------	--------------

Kansalaistoiminnan palvelut

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Kulttuurin ja liikunnan edistämispalvelujen ryhmiin osallistuneet (hlö)	81 166	55 940	33 772	50 000	50 000
Kino Kuvakukon ja Nilsin Mantun kävijöiden lukumäärä (kpl)	14 007	22 755	13 074	25 000	25 000
Laajalle yleisölle järjestetyt tapahtumat (kpl, yli 50 hlöä)		214	25	10	30
Laajalle yleisölle järjestettyjen tapahtumien toteuttajatahot määrä (kpl)		239	112	200	200
Laajalle yleisölle järjestettyjen tapahtumien osallistujat (hlö)		87 517	4 345	80 000	80 000
Yleis- ja erityisavustukset €/asukas (€)	32,29	32,36	24,74	32,70	33
Asukastoimintaan osallistuvien määrä (hlö)	48 485	50 832	24 986	50 000	50 000
Asukastoimintaa järjestävien kumppaneiden määrä (kpl)	58	150	-	200	200
Kansalaistoiminnan aktivoiminnin tilojen määrä (m ²)	2 776	2 351	2 226	2 226	2 338
Kansalaisopiston opiskelijamäärä (brutto)	20 509	22 259	12 211	24 000	24 000
Kansalaisopiston opetustuntien lukumäärä	43 727	44 013	22 584	44 000	44 000
Kansalaisopistojen tilojen määrä (m ²)	3 638	3 746	3 714	3 714	3 965

Taidepalvelut Tunnusluvut

Suorituskykymittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Teatterin ison salin täyttöaste (%)	56	54,3	63	70	85
					

Lautakuntaan nähden sitovat mittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Teatterissa kävijöiden lukumäärä (kpl)	30 430	53 013	33 061	80 000	80000
Nettokustannukset / katsoja (€)	158,31	91,9	111,2	62,65	65,7
Näytäntöjen lukumäärä (kpl)	216	384	211	300	250
Kaupunginteatterin tilojen määrä (m ²)	7 982	7 982	7 982	7 845	7845
Musiikkikeskuksen kävijöiden lukumäärä (kpl)	31 670	73 245	30 981	100 000	100 000
Tapahtumien lukumäärä (kpl)	401	400	255	400	400
Nettokustannukset / kävijät (€)	30,2	10,0	90,5	6	45
Musiikkikeskuksen tilojen määrä (m ²)	5 760	5 760	5 760	5 762	5762
Kaupunginorkesterin konserttien kokonaislukumäärä (kpl)	92	119	112	80	100
Livekuulijoiden kokonaislukumäärä (kpl)	12 014	27 877	14 419	25 000	30 000
Nettokustannukset / kuulijat (€)	279,7	136	148	148,3	130
Nettokustannukset / kuulijat, sis. striimit (€)	10,6	136,0	148	66,0	130

Investoinnit 2024

HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN KONEET JA KALUSTO -INVESTOINNIT	TA 2024 esitys	Tietokone- ja viestintälaitteet (sis. av-välineet)	Koneet ja kalusto
Kirjasto: Pyörön lähikirjaston hyllyt ja asiakastuolit sekä työskentelyhytit Jynkän, Puijonlaakson ja Pyörön kirjastoihin	100 000,00		100 000,00
Museokeskus: Audio ja videolaitteet (vaihtuvien näyttelyiden tarpeet)	45 000,00	45 000,00	
Museokeskus: Vitriinit (museoiden yhteishankinta)	60 000,00		60 000,00
Museokeskus: Näyttelyvalaisimien lisähankinta	35 000,00		35 000,00
Museokeskus: Audioguide-laitteiden täydennys / Kuopion Museo	20 000,00		20 000,00
Museokeskus: Näyttelyvalvojen ergonomiset istuimet	10 000,00		10 000,00
Museokeskus: Kamerakaluston täydennys	10 000,00		10 000,00
Museokeskus: Taidemuseon perusnäyttelyuudistus 2024-2025	285 000,00		285 000,00
Liikuntapaikkapalvelut: Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskuksen kalustohankinnat, tietoliikennevarustus ja videoteknologiset ratkaisut, liikuteltavan striimaustekniikan hankinta	800 000,00		800 000,00
Liikuntapaikkapalvelut: Sisäliikuntakohteiden kalustojen uusinta	100 000,00		100 000,00
Kansalaistoiminta: Kino Kuvakukon projektori	80 000,00		80 000,00
Kansalaisopisto: Kaluston päivittäminen, erikoistekniikoihin soveltuvat työpöydät ja keramiikkauuni	30 000,00		30 000,00
Kansalaisopisto: Viestintä- ja markkinointitekniologia sekä opetusluokkien teknologian uudistaminen	36 000,00	36 000,00	
Kansalaisopisto: Ovenpielinäyttöjen hankinta, 30 varattavaa tilaa	25 000,00	25 000,00	
Musiikkikeskus: Konferenssitekniikan päivitys	35 000,00		35 000,00
Kaupunginteatteri: Valotekniikan päivitys	174 604,00		174 604,00
Kaupunginteatteri: Näyttämöverhojen uusinta	10 735,00		10 735,00
Yhteensä	1 856 339,00 €	106 000,00 €	1 750 339,00 €
Museokeskus: Taidemuseon taideteosinvestoinnit	80 000,00		80 000,00